

Yazılar:

GRAFİK TASARIMCILAR MESLEK KURULUŞU

Japonya'nın piktografi tarihindeki rolünü inceleyen bir sergi

Daniel Milroy Maher

www.printmag.com

Çeviri: Ayşe Dağıstanlı

1964 Tokyo Olimpiyatları için öncü piktogram sistemini oluşturmaktan emojiyi icat etmeye kadar, Japonya bugün evrensel hale gelmiş olan bu iletişim yönteminin gelişiminde önemli bir etkiye sahip olmuştur.

Geçen yaz, Londra'daki Japon Kültür Merkezi (Japan House

London), piktogramlar ve Japon tasarımları etrafında şekillenen bir serginin kapılarını açtı. Nippon Tasarım Merkezi tarafından 2019 yılında başlatılan ve Japonya'yı ziyaret eden turistlere 600'den fazla benzersiz sembol sunmayı amaçlayan *Japon Piktogramlarını Tanıyın* (Experience Japan Pictograms) adlı projeyi temel alan bu yeni sergi, resimsel iletişimin tarihini ve Japonya'nın bu gelişimdeki önemli rolünü derinlemesine inceliyordu.

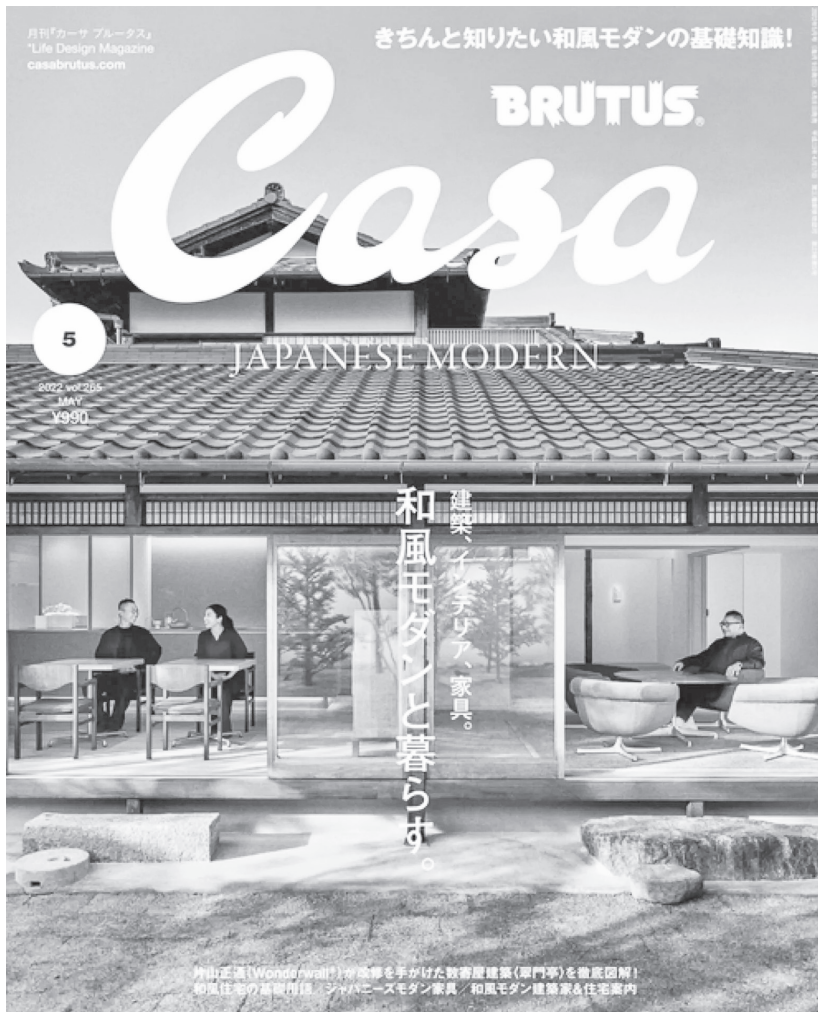
İnsanlar, tarih öncesi mağara resimlerinden antik Mısır hiyerogliflerine kadar çok eski zamanlardan beri iletişim kurmak için çizimler kullanmışlardır. Ancak hem çeşitli tesisleri hem de sporları referans alan modern bir piktogram sisteminin geliştirilmesi, 1960'larda Japonya'da, *Nippon Tasarım Merkezi*'ndeki (Nippon Design

Center) bir tasarımcı ekibinin 1964 Tokyo Olimpiyatları için

kapsamlı bir piktogram serisi oluşturmasıyla başlamıştır.

Sergi küratörü Daigo Daikoku'ya göre, bu etkinlik, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana Japonya'nın en önemli uluslararası etkinliği. Daikoku, piktogramların yalnızca uluslararası ziyaretçi için pratik bir iletişim rolü oynamakla kalmadığını, aynı zamanda Japonya'nın tasarım yeteneğini

dünya sahnesinde gösterme çabasının da bir parçası olduğuna inanıyor.

Bunun, görsel iletişimde yeni bir dönemin başlangıcını işaret ettiği söylenebilir. Japonya yıllar içinde bu alandaki kilit rolünü sürdürdü, hatta artık her yerde karşımıza çıkan «emoji»nin ('e' resim ve

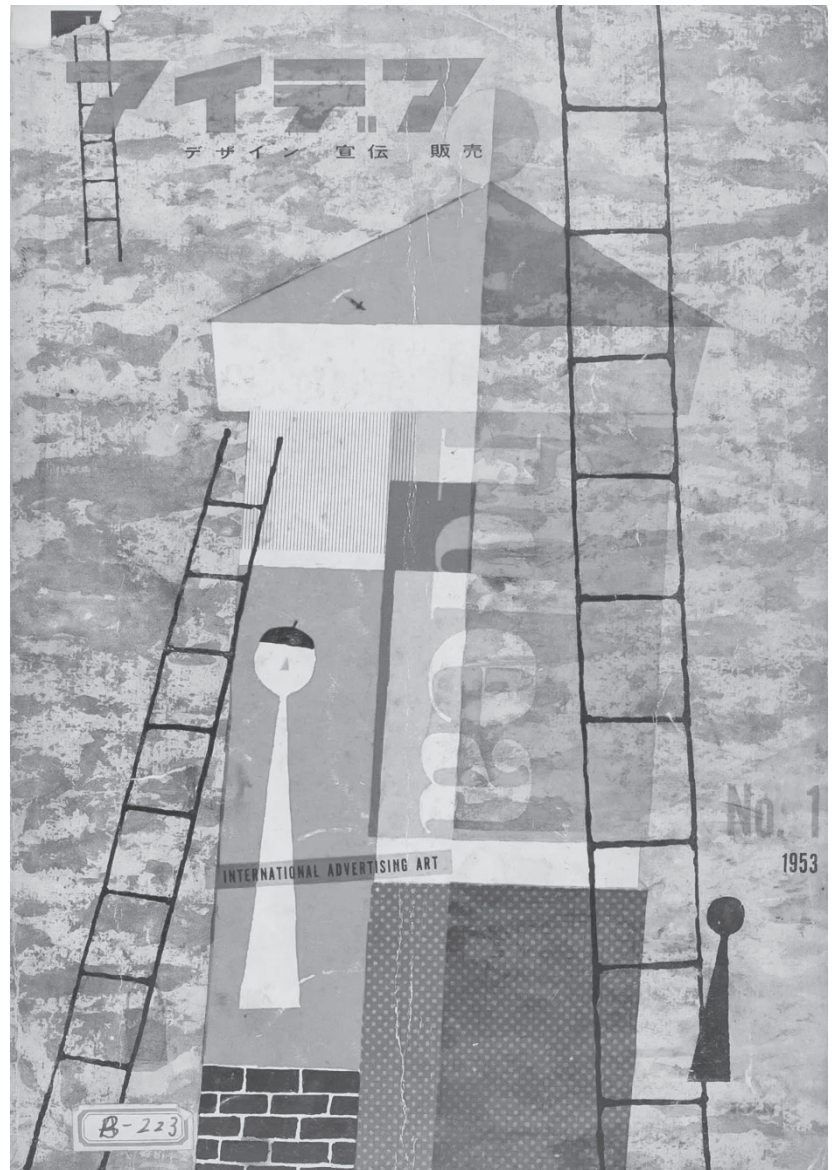
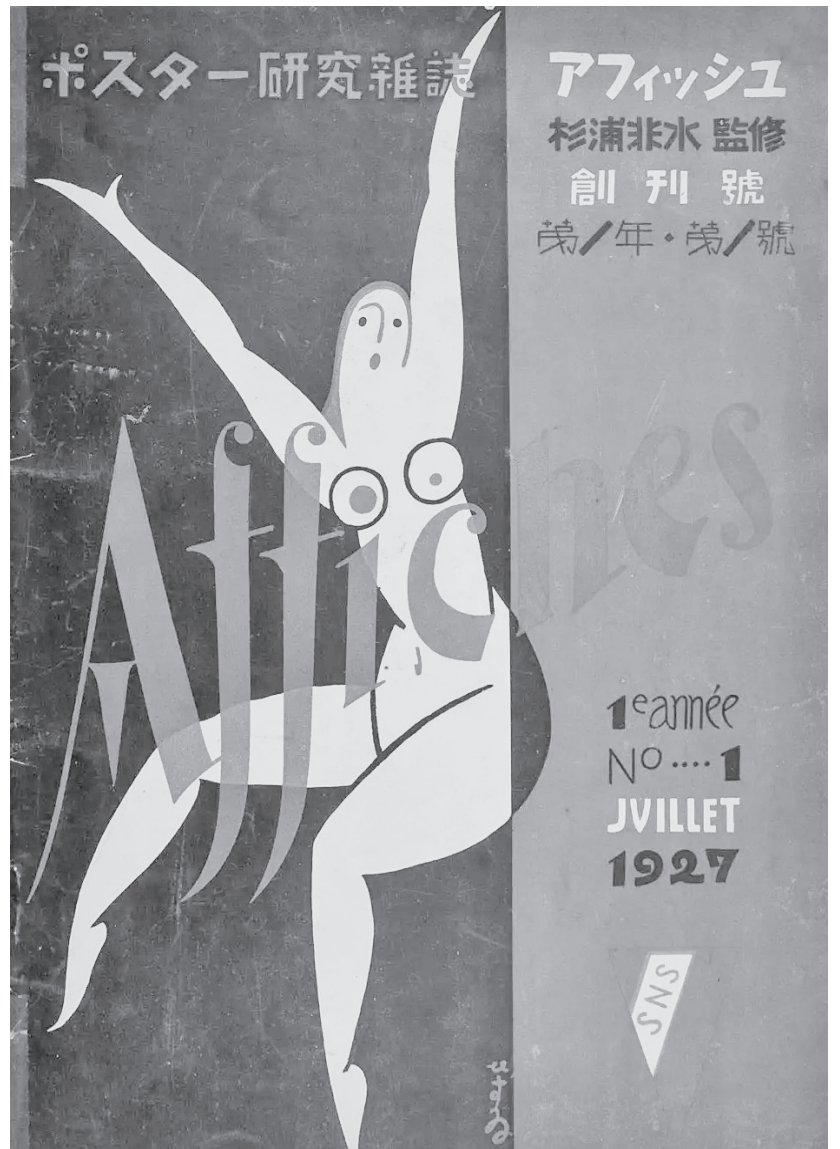

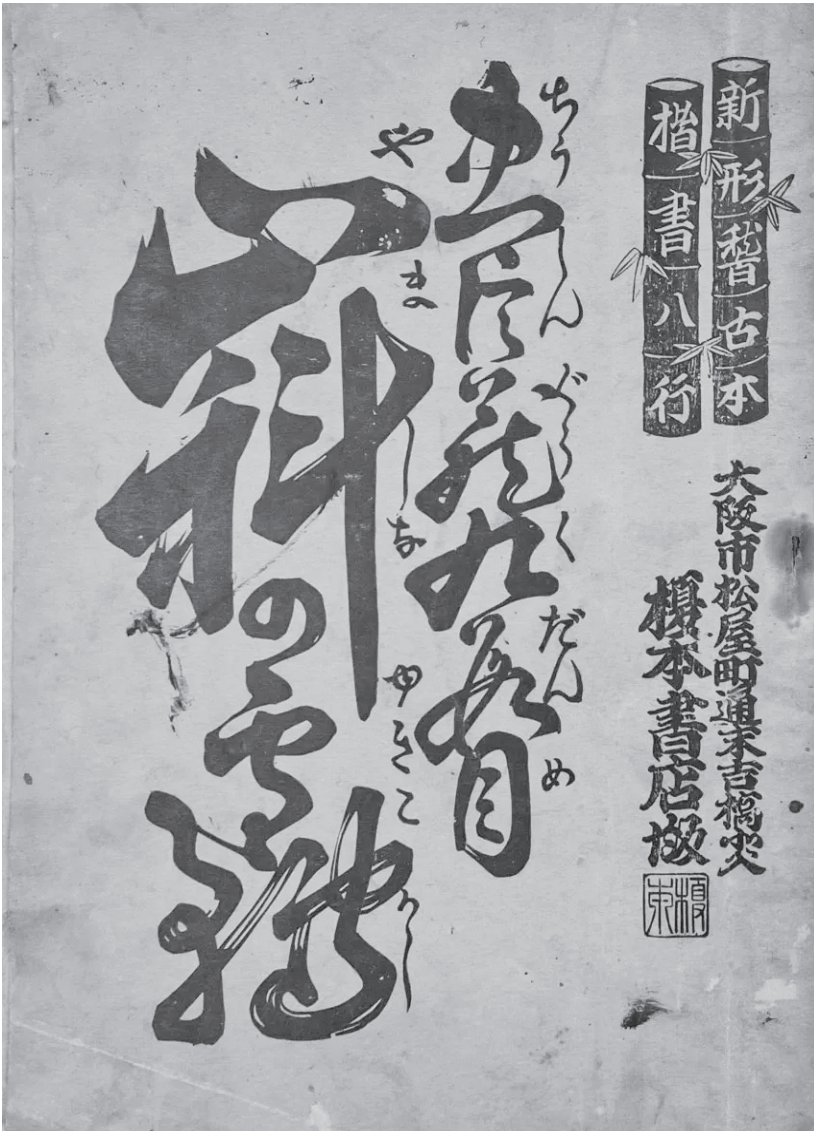
'moji' karakter anlamına geliyor) yaratılmasına bile katkıda bulundu.

Japon tasarımının bir bütün olarak hassas ve yenilikçi yapısı, ülkenin bu iletişim tarzında öncü olmasının büyük bir nedenidir. Japonya'daki uygulayıcılar, titiz çalışma yöntemleri ve ayrıntılara olan keskin bakışlarıyla bilinirler; bu da doğal olarak evrensel uygulamaya yönelik tasarımlara olanak tanır.

Dil, Japonya'nın resimsel iletişim üzerindeki etkisinde de önemli bir rol oynamıştır. Bu konuyu Daikoku şöyle açıklıyor: «Karmaşık fikirleri basit görsel formlara dönüştürme pratiğinin Japonya'da uzun bir geçmişi vardır. Japon yazı sistemi, İngilizcenin temelde fonetik yapısından farklıdır. Hem anlamı hem de sesi temsil eden Çince karakterler olan *kanji*'yi içerir. Bazı *kanji*'lerin piktografik temsillere

dayanan kökleri, yazılı iletişimde uzun süredir var olan görsel boyutu yansıtır.»

Sergi ziyaretçilere, Üst Paleolitik dönemden günümüze kadar uzanan zaman diliminin tarihçesini sunuyordu. Ayrıca ziyaretçiler, iki farklı etkileşimli özellik aracılığıyla kendi piktogramlarını oluşturabiliyorlardı: fiziksel piktogram «parçalarını» kullanarak bir ışık kutusunun üzerinde yeni tasarımlar tasarlayabiliyor ve piktogramların 3B modellerini kullanarak kendileri de tasarımın bir parçası olabiliyorlardı.

Japan House London, Japan Society (Japon Topluluğu) ile işbirliği içinde, ilkökul ve ortaokul öğrencilerini, şehrin onlar için önemli olan bir yönünü temsil eden kendi piktogramlarını tasarlamaya davet etti. My London (Benim Londra'm) adlı bir tasarım yarışması da düzenlendi ve kazanan tasarımlar sergide yer aldı.

Sergiden en sevdiği tasarımları seçmesi istendiğinde Daikoku, kişisel favorilerinin 1964 Tokyo Olimpiyatları'ndaki piktogramlar olduğunu söylüyor. «Her biri sporun dinamizmini aşırı soyutlamalarla yansıtıyor ve formların kendisi gerçekten çok güzel. Özellikle koşan insan piktogramını çok seviyorum. Tek bir gereksiz

unsur olmadan enerji ve zarafetin mükemmel bir dengesini temsil ediyor. Bugün bile beni hâlâ etkiliyor.» ●

Görseller: Nippon Tasarım Merkezi.

YAZILAR

Grafik Tasarımcılar Meslek Kuruluşu
Derneği adına sahibi

Ferhat Meşhur

Tasarım

Bülent Erkmən

Sorumlu Yayın Yönetmeni ve

Tasarım Devamlılığı

Osman Tülü

Grafik Uygulama: Tipograf

Baskı: A4 Ofset

Ayda bir yayımlanır, para ile satılmaz.

Tüm hakları saklıdır.

Grafik Tasarımcılar

Meslek Kuruluşu Derneği

Ortaklar Caddesi Bahçeler Sokağı 17/4

Mecidiyeköy 34394 İstanbul

Tel: (0212) 267 27 58

Faks: (0212) 267 27 59

info@gmk.org.tr www.gmk.org.tr